

UDLÆG I FORHOLD TIL RETSFORLIG OM VEJRET

Vejdirektoratet har modtaget Kommunens spørgsmål af 8. januar 2013, hvor I ønsker at få oplyst, om der er direkte sammenhæng mellem meddelelse af vejret og retten til at anlægge en vej for at kunne udnytte vejretten.

I ønsker at få oplyst om retsforliget eller en dom kan træde i stedet for vejmyndighedens godkendelse af et vejudlæg, jf. privatvejslovens¹ § 43, eller om kommunen skal godkende udlægget.

Vejdirektoratet udtalelse

Privatvejslovens bestemmelser

Ved 'private fællesveje' forstås veje, gader, broer og pladser, der ikke er offentlige veje, jf. lovens § 10, nr. 1, der tjener som færdselsareal for en anden ejendom end den ejendom, som vejen ligger på.

En vejret er den ret, som ejeren af en ejendom har over en privat fællesvej, der tjener som færdselsareal for ejendommen, jf. lovens § 10, nr. 5.

En vejret stiftes typisk ved en privat aftale mellem ejerne af de berørte ejendomme. Men den kan også erhverves ved hævd, eller være tildelt af en myndighed efter bestemmelser i lovgivningen, f.eks. ved udlæg efter privatvejslovens § 26, stk. 2, eller ved ekspropriation.

Kommunens godkendelse af vejudlæg af private fællesveje i by og bymæssige områder er beskrevet i privatvejslovens kapitel 8, §§ 26-35.

Reglerne i §§ 26-32, jf. §§ 33 og 35, finder ikke anvendelse, i det omfang private fællesveje er udlagt ved lokalplan, ved beslutning truffet af en ekspropriationskommission efter reglerne i ekspropriationsprocesloven² eller beslutning truffet af kommunalbestyrelsen efter § 72, stk. 3 efter vejlovens³ kapitel 5, hvorved vejens præcise beliggenhed og bredde er fastlagt, og der er opnået vejrettigheder til vejene. Det fremgår af privatvejslovens § 43, stk. 1.

En udlagt privat fællesvej eller en strækning heraf må ikke anlægges eller tages i brug før udlægget er godkendt efter § 27 eller efter de regler, der er nævnt i § 43 og kommunen har godkendt et detailprojekt. Det fremgår af privatvejslovens § 41.

Er et retsforlig eller en dom omfattet af § 43?

Bestemmelsen i privatvejslovens § 43 er en undtagelsesbestemmelse til de almindeligt gældende udlægsbestemmelser i lovens §§ 26-32, jf. §§ 33 og 35.

Bestemmelsen angiver de situationer, hvor en privat fællesvej, der er udlagt på et andet offentligretligt grundlag, ikke også skal udlægges efter privatvejslovens bestemmelser.

Bestemmelsen i § 43 skal sikre, at der ikke sker dobbeltadministration.

¹ Lov nr. 1537 af 21. december 2010 om private fællesveje, som ændret ved Lov nr. 379 af 2. maj 2011

² Lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, jf. lovbekendtgørelse nr. 1161 af 20. august 2008

³ Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011

Bestemmelsen kan som udgangspunkt ikke fortolkes udvidende med mindre, der er særligt grundlag herfor.

Et retsforlig, som det er beskrevet i jeres henvendelse, omfatter afklaringen af et privatretligt spørgsmål mellem vejejer og en vejberettiget, og er ikke omfattet af privatvejslovens § 43.

Kommunen er derfor forpligtet til at godkende et udlæg efter privatvejslovens bestemmelser, når en domstol alene har taget stilling til vejretsspørgsmålet.

Anlæg/ibrugtagning

Spørgsmålet om hvem der kan anlægge og afholde udgifterne hertil er et privatretligt.

Er der uklarhed om dette, skal spørgsmålet løses ved domstolene.

At domstolene pålægger en vejret på en anden mands ejendom, er ikke det samme, som at der hermed er taget stilling til, hvornår og hvordan vejen skal anlægges.

Ved uenighed er dette også et spørgsmål, der i sidste ende skal løses ved domstolene.

For god ordens skyld kan vi oplyse, at kommunen har en særlig hjemmel til at bestemme, i hvilket omfang og hvornår en udlagt privat fællesvej, hvortil en eller flere grundejere har vejret, og som er optaget på vejfortegnelsen, skal anlægges som privat fællesvej af hensyn til udbygning af det samlede vejnet inden for et område. Det fremgår af privatvejslovens § 39.

Kommunen kan således, uanset uenighed mellem parterne, bestemme, at en vej skal anlægges, når betingelserne i lovens § 39 er opfyldt.

